

Hormiops davidovi, ♀ s mláďaty před prvním svlékáním

Vzácný štír *Hormiops davidovi* v teráriu

■ František Kovařík

Hormiops davidovi Fage, 1933, ♂

Hormiops davidovi, ♀ po čtvrtém svlékání

Tento spíše drobný štír se vzrůstem 28 až 38 mm (měřeno bez klepet) byl nejen pro chovatele, ale především pro taxonomy velkou záhadou. Byl znám jen podle tří exemplářů (jeden samec a dvě samice) nalezených v letech 1930 až 1932 na ostrově Poulo-Condore (jižní Vietnam) panem M. C. Dawydoffem. Fage pro nový druh vytvořil oprávněně monotypický rod *Hormiops*, jelikož od příbuzných druhů rodu *Liocheles*, které také žijí v jihovýchodní Asii, se výrazně odlišuje pohlavním dimorfismem, konkrétně delšími články klepet u samců.

V osmdesátých letech začali jezdit čeští entomologové a teraristé na ostrov Tioman (ten patří k Malajsii), kde se jim podařilo tento druh nalézt (mapka výskytu je v ATF 11/2005 na straně 55). První dokladové exempláře zde sebrali pánové S. Bečvář a V. Tichý koncem února 1988. Další, tentokrát již živé, exempláře z ostrova Toman přivezl V. Šejna v letech 2001 a 2004. Jsem mu vděčný, že mi věnoval několik mláďat ze dvou vrhů, a tím mi umožnil seznámit se s životními projevy tohoto druhu štíra a především získat informace o jeho vývoji.

Mláďata jsem choval pohromadě, ale během svlékání docházelo ke kanibalismu. Proto jsem mláďata po druhém svlékání choval raději jednotlivě. To také umožnilo o svlékáních získat přesnější informace (viz tabulka). Bohužel, jsem se setkal s kanibalismem i u dospělců. Samice sežrala mladého samce několik dnů poté, co jsem ho k ní přidal v očekávání potomstva.

Jelikož se jedná o malé štíry, k chovu stačí krabičky malých rozměrů. Jako podklad vyhovuje vlhký lignocel. Štíři se rádi schovávají do hrabanky, nebo zalézají do štěrbin. Teplota vyhovuje mezi 25 a 30 °C.

Při porovnání čísel v přiložené tabulce s daty o vývoji pralesních druhů čeledi Buthidae (viz ATF 11/2005, tabulka

Množství mláďat *Hormiops davidovi* může být velmi rozdílné

Hormiops davidovi, ♂

na straně 59) na první pohled zaujmou dvě skutečnosti. Jednak je to přibližně dvojnásobná doba vývoje do dospělosti, a pak také velké rozdíly v délce vývoje jednotlivých exemplářů. Přestože všechny exempláře byly chovány při shodné teplotě, vlhkosti i režimu krmení, páté svlékání (to je možné společně s šestým označit za dospělostní) absolvovaly samice v rozmezí 274. až 738. dne života. Zatímco druhé svlékání absolvovala mláďata relativně v malém rozmezí (28. až 48. den věku), období mezi třetím a čtvrtým svlékáním trvalo u jednotlivých exemplářů 26 až 172 dnů, mezi čtvrtým a pátým pak 111 až 485 dnů. Jediný případ šestého svlékání následoval 92 dnů po pátém. Podobné zkušenosti s časovými periodami při vývoji v laboratorních podmínkách mám také u druhů rodu *Opisthacanthus*, druhu *Iomachus politus* a gonochoristických druhů rodu *Liocheles*. Myslím, že tedy budou společné pro většinu druhů čeledi Hemiscorpidae (= Liochelidae a Ischnuridae), do níž všechny zmíněné rody patří.

Je však nutné zdůraznit, že se jedná o chov při uměle vytvořených podmínkách, které nemusí zmíněným zástupcům čeledi Hemiscorpidae dokonale vyhovovat. Svědčí pro to poměrně velká úmrtnost během vývoje, zvláště v obdobích okolo svlékání. ■

doba průběhu svlékání ve dnech od narození (time of ecdyses counted in days from date of birth)						
první (first)	druhé (second)	třetí (third)	čtvrté (fourth)	páté (fifth)	šesté (sixth)	první porod * (first delivery)
9	28	137	163	274 ♀ ¹⁾	-	-
11	30-48	116	162	325 ♀	-	603
		130	210	395	487 ♀	778
		139	214 ¹⁾	-	-	-
		144	253	738 ♀	-	-
		149	303	463 ♂	-	-
		153	325 ¹⁾	-	-	-

¹⁾ stáří samice ve dnech při porození larev (age of mother in days at delivery date)

¹⁾ samice zemřela krátce po svlékání (female died shortly after ecdysis)

Literatura

* Kovařík, F., 2000: First reports of *Liocheles nigripes* from Indonesia and Malaysia and *Hormiops davidovi* from Malaysia (Scorpiones: Ischnuridae). *Acta Soc. Zool. Bohem.* 64: 57-64.

* Kovařík, F., 2004: *Hormiops davidovi* Fage, 1933. *Akva tera forum* 1(11): 55.

SUMMARY A rare scorpion *Hormiops davidovi* Fage, 1933 in captivity

Hormiops davidovi Fage, 1933 was long known only from specimens discovered in 1930-1932 by M. C. Dawydoff in the Poulo-Condore Island (South Vietnam). In 1980s Czech entomologists and arachnologists began to explore the Tioman Island (which belongs to Malaysia) and discovered *Hormiops davidovi* also in there. First voucher specimens were collected in late February 1988 by S. Bečvář and V. Tichý (Kovařík, 2000), and additional, this time live specimens were brought in 2001 and 2004 by V. Šejna, who supplied me with several juveniles from two broods. It enabled me to breed this species and to study its ontogeny.

The young were at first kept together, but cannibalism during ecdysis eventually forced me to separate them

(after the second ecdysis). Comparison of numbers in the enclosed table with data on ontogeny of forest species belonging to the family Buthidae reveals two significant disparities, about twice the amount of time needed to reach maturity and vast differences in the rate of individual development.

Although all specimens were kept at the same temperature, humidity and feeding regime, females underwent the fifth ecdysis (which, together with the sixth ecdysis, may be regarded as reaching adulthood) at ages ranging from 274 to 738 days.

Whereas the second ecdysis took place in a relatively narrow age span (28th to 48th day), the period between the third and fourth ecdyses varied from 26th to 172nd

day of age, and that between the fourth and fifth ecdyses from 111th to 485th day of age. The only instance of sixth ecdysis followed 92 days after the fifth ecdysis. I have similar experiences with developmental rates in laboratory breeding of several species of *Opisthacanthus*, *Iomachus politus* and gonochorous species of *Liocheles*, and believe they will prove applicable also to most species of the family Hemiscorpidae. It must be emphasized, however, that conditions in captivity cannot duplicate those in the wild and are probably far from ideal for the said representatives of the family Hemiscorpidae, as is suggested by relatively high mortality rates, especially during ecdysis.

František Kovařík